

Οι μεγάλοι εξερευνητές και θαλασσοπόροι

κείμενο: Παναγιώτης Τασιαδάμης

Πως θα ήταν άραγε η ροή της ιστορίας αν δεν υπήρχαν οι μεγάλοι εξερευνητές και θαλασσοπόροι, που με τις αποστολές που οργάνωσαν ανά τους αιώνες ουσιαστικά άνοιξαν τους δρόμους του σύγχρονου πολιτισμού και μας έδωσαν μεγάλο μέρος των γνώσεων που κρατούμε ακόμη και σήμερα?

Προσπαθώντας να κάνω μια αναφορά σε αυτούς που υπήρξαν οι πρωτοπόροι στην εξερεύνηση της θάλασσας και ανάμεσα από εκατοντάδες προσωπικότητες που άφησαν το δικό τους στίγμα στην εξερευνητική εποποιία της θάλασσας, θα σταθώ σε 16 μεγάλους πρωτοπόρους, ξεκινώντας από τον Άννων τον Καρχηδόνιο μέχρι και τον Ζακ Υβ Κουστώ. Ας είναι αυτή η μικρή αναφορά σε αυτούς, ο δικός μου ελάχιστος φόρος τιμής προς το έργο που μας άφησαν μέχρι και σήμερα..

Σίγουρα υπάρχουν πολλοί που θα έπρεπε να αναφερθούν και προσωπικά θεωρώ την Αργοναυτική εκστρατεία ως την πρώτη οργανωμένη εξερευνητική αποστολή, αλλά τα ιστορικά στοιχεία που μένουν πίσω είναι ελάχιστα ώστε να κάνουμε μια σωστή (και κυρίως αντικειμενική) αναφορά σε αυτήν. Ίσως χρειάζεται να την συζητήσουμε σε ένα νέο θέμα.. Τέλος πάντων.

Θεωρώ πως το συγκεκριμένο θέμα έχει απόλυτα στενή σχέση και με το δικό μας αντικείμενο. Είναι η ίδια θάλασσα, αυτή που αγάπησαν κι αυτοί και εμείς..

Υπάρχει καλύτερο επιχείρημα?

1. ΑΝΝΩΝ Ο ΚΑΡΧΗΔΟΝΙΟΣ

Ο μεγάλος αυτός θαλασσοπόρος ήταν από τους πρώτους που πέρασαν τον πορθμό του Γιβραλτάρ, για να διασχίσει τα τότε άγνωστα νερά του Ατλαντικού Ωκεανού.

Η προσωπικότητα του παραμένει μυστηριώδης και είναι πολύ δύσκολο να δούμε χρονικά την εποχή που πέρασε από τις αφρικανικές ακτές, με τις περισσότερες πιθανότητες να κλίνουν στην εποχή του τέλους του 6ου πΧ αιώνα και της αρχής του 5ου.

Το δρομολόγιο όμως που ακολούθησε, από τα γραπτά που έμειναν, μπορούμε να το προσδιορίσουμε καθώς ξεκίνησε από την Καρχηδόνα και κατέληξε στον κόλπο της Νέας Γουϊνέας.

Φυσικά, αυτό το ταξίδι μόνο ως άθλος μπορεί να θεωρηθεί γιατί αν δούμε τις υποτυπώδεις γνώσεις περί ναυσιπλοΐας και ναυπηγικής, που υπήρχαν την εποχή που πραγματοποιήθηκε, σίγουρα θα εντυπωσιαστούμε..

Είναι σημαντικό να δούμε πως το συγκεκριμένο ταξίδι είχε και πολύ σπουδαίο σκοπό: Την εγκατάσταση αποικιών της Καρχηδόνας στις ακτές της Βορειοδυτικής Αφρικής. Ο Άννων δεν ταξίδεψε μόνο με το πλήρωμα του. Τον ακολούθησαν 30.000 άνθρωποι που ήλπιζαν σε μια καλύτερη ζωή στις νέες αποικίες, άρα η σπουδαιότητα του ταξιδιού αυτού είναι παραπάνω από φανερή.

Μετά την ίδρυση των αποικιών, ο Άννων κατευθύνθηκε στον ποταμό Λίξο, στο Ντράα. Οι Λιξίτες Βέρβεροι του παρείχαν οδηγούς που τον οδήγησαν σε ένα μικρό νησί με το όνομα Κέρνη, του οποίου η περίμετρος δεν υπερέβαινε τα 800 μέτρα.

Μετά το Γιβραλτάρ, πέρασαν 26 μέρες, δηλαδή το απαραίτητο διάστημα για να συνδεθεί η Καρχηδόνα με αυτό το στενό.

Η Κέρνη λοιπόν ήταν αντίθετα από την Καρχηδόνα στον Ατλαντικό Ωκεανό. Κατόπιν συνέχισε την αποστολή του μέχρι την εκβολή του ποταμού Σενεγάλη, 800 χλμ νοτιότερα. Ακολούθως, φαίνεται ότι εξερεύνησε κάποιο παραπόταμο του δέλτα του και επέστρεψε στην Κέρνη από έναν άλλο παραπόταμο, όπου συνάντησε κροκοδείλους και ιπποπόταμους. Στη συνέχεια ασχολήθηκε με την εξερεύνηση των ακτών.

Δώδεκα μέρες μετά την Κέρνη θα περάσει από δύο βουνά καλυμμένα με ευώδη δέντρα, πιθανώς στο Πράσινο Ακρωτήριο, το πιο δυτικό σημείο της Αφρικής. Επτά μέρες αργότερα, έφθασε σε ένα μεγάλο κόλπο, το Δυτικό Κέρας που το ταυτίζουμε με τον κόλπο Μπισάγκο. Στο δρόμο πέρασε πυκνά, καιγόμενα δάση, που προφανώς τα αποψίλωναν με κάυση οι ιθαγενείς, κάτω από ήχους τυμπάνων που αντηχούσαν τη νύχτα. Αυτές οι φλόγες καθιστούσαν αδύνατο κάθε πλευρισμα.

Τέσσερις μέρες αργότερα βρέθηκε σε ένα πολύ υψηλό βουνό του οποίου η φλόγα έμοιαζε να αγγίζει τα άστρα: το Θείον Όχημα, το Άρμα των Θεών. Πρόκειται πιθανώς για το όρος Κουκουλίμα στη Γουινέα (1000μ.) ή για το ηφαίστειο Καμερούν το πιο ψηλό σημείο της δυτικής Αφρικής (4070μ.)

Τρεις μέρες αργότερα μπήκε στο Νότιο Ακρωτήριο, αναγνωρισμένο σαν το στενό του Σέμπρο, όπου βρήκε ένα νησί με έλος και ένα εσωτερικό νησί. Εδώ οι Καρχηδόνιοι αιχμαλώτισαν άγριες γυναίκες και τρεις θηλυκούς γορίλλες, τα δέρματα των οποίων μετέφεραν στην Καρχηδόνα. Νικημένος από τη νηνεμία και τη ζέστη του κόλπου της Γουινέας, ο Άνων δεν μπόρεσε να φτάσει μακρύτερα από τη Σιέρα Λεόνε και έκανε μεταβολή. Ο Σκύλαξ θα μιλήσει για τη φοινικική αποικία της Κέρνης, αλλά ξέρουμε λίγα πράγματα γι' αυτές τις καρχηδονικές ιδρύσεις της Αφρικής του Ατλαντικού, οι οποίες λησμονήθηκαν μετά την καταστροφή της μητρόπολής τους το 146 πΧ.

Ο Άνων χάραξε την αφήγηση των εξερευνητήσεων σε μια μπρούτζινη πλάκα που εκτίθετο στην Καρχηδόνα στο ναό του Κρόνου. Ένας φιλομαθής Έλληνας μετέγραψε το έργο του σε περίπου 650 λέξεις και, κατ' αυτό τον τρόπο, είναι γνωστό έως σήμερα το ταξίδι του με τόσες λεπτομέρειες.

Στο βιογραφικό του Άνων υπάρχει κάτι πολύ σπουδαίο..

Παρ' όλες τις συνθήκες της τότε εποχής, δεν έχασε κανένα πλοίο την στιγμή που ακόμη και σήμερα, με την τρομακτική εξέλιξη της τεχνολογίας και της ναυπηγικής, χάνονται πολύ συχνά πλοία..

Επίσης, κατάφερε να ιδρύσει τουλάχιστο δέκα αποικίες και να τις οργανώσει κατάλληλα και όλα τα παραπάνω, μέσα σε ένα καλοκαίρι μόνο...

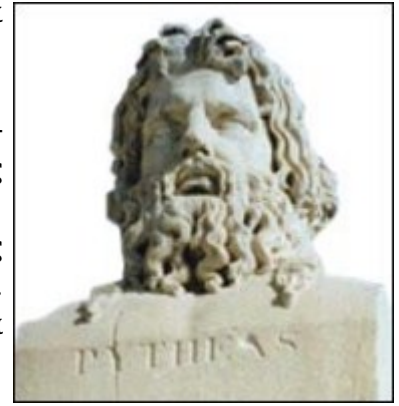
Αυτό που αναρωτιούνται πολλοί είναι το αν ήξερε ο Άνων πως έγραφε ιστορία που θα έμενε για χιλιάδες χρόνια, όταν έλυσε τους κάβους για εκείνο το ταξίδι..

2. ΠΥΘΕΑΣ

Δυστυχώς λίγα πράγματα γνωρίζουμε για τον μεγάλο αυτό Έλληνα θαλασσοπόρο που έζησε στην Μασσαλία κατά τον 4ο Αιώνα πΧ.

Η παράδοση λέει πως ήταν από τους πρώτους επιστήμονες - ωκεανογράφους, όπως θα το λέγαμε σήμερα, που διέσχισε τις θάλασσες της Αρχαιότητας.

Αστρονόμος με ταλέντο, καθόρισε το γεωγραφικό πλάτος της Μασσαλίας και διατύπωσε θεωρίες σχετικά με το ρεύμα του Κόλπου. Επίσης, διατύπωσε την πρώτη επιστημονική υπόθεση σχετικά με τα αίτια των παλιρροιών.

Η σπουδαιότερη αποστολή που οργάνωσε διήρκεσε έξι ολόκληρα χρόνια, ξεκινώντας από την Μασσαλία με προορισμό την βόρειο Θάλασσα και πάλι επιστροφή στην Μασσαλία.

Πέρασε το Γιβραλτάρ, πέρασε την Ισπανία, την Ακουϊτανία, την Αρμορική, διέσχισε την Μάγνη και τον πορθμό του Καλαί, έφτασε στην Μεγάλη Βρετανία, την οποία και εξερεύνησε λεπτομερώς και μπήκε στη Βόρειο θάλασσα με πιθανότερο τελικό προορισμό την Ισλανδία.

Σε εκείνο το σημείο περιέγραψε με πολλές λεπτομέρειες την παγωμένη θάλασσα και ήταν η πρώτη αναφορά σε αυτή. Επίσης και έδωσε ακριβή ιδέα σχετικά με την διάρκεια της μέρας και της νύχτας στον βόρειο πολικό κύκλο.

Ο Πυθέας έγινε πολύ γρήγορα διάσημος και μνημονεύτηκε σε πολλά γραπτά νεότερων του εξερευνητών και γεωγράφων.

Ο πρώτος που μνημόνευσε το ταξίδι του Πυθέα ήταν ο Δικαίαρχος, ένας μαθητής του Αριστοτέλη, και με βάση αυτή την αναφορά μπορούμε να υποθέσουμε πως το ταξίδι του πραγματοποιήθηκε μεταξύ 320 και 310 πΧ.

3. ΕΡΙΚ ο Ερυθρός και ΛΕΙΨ ΕΡΙΚΣΟΝ

Ο Ερικ ο "ερυθρός" γεννήθηκε στα 950 μΧ. σε μια νορβηγική αγροικία κοντά στο Ζάρεν. Σε ηλικία 15 ετών, εξορίζεται μαζί με τον πατέρα του στο Τόρβαλντ στην Ισλανδία γιατί σκότωσε και λήστεψε κάποιον. Λόγω του άστατου χαρακτήρα του αναγκάζεται να φύγει και από κεί, οπότε αναζητώντας μια νέα γη, που θα μπορούσε να ζήσει ελεύθερος, ανακαλύπτει την Γροιλανδία στα 982μΧ και ιδρύει τρία χρόνια αργότερα την αποικία της Μπρατταχίλντ.

Το έτος 1002 ο γιος του, Λείψ Έρικσον, ξεχύνεται πέρα από τον Ωκεανό και ανακαλύπτει την Βιυλαντ, το σημερινό κράτος του Κεμπέκ στον Καναδά.

Ο Λείψ, που είχε εκχριστιανιστεί, ίδρυσε και την πρώτη Χριστιανική εκκλησία στην Γροιλανδία.

Μετά τον θάνατο του Ερικ δεν υπάρχουν στοιχεία για άλλες εξερευνήσεις, πιθανώς γιατί το ενδιαφέρον των σκανδιναβών για μακρινές αποικίες εξασθένησε, με την πάροδο του χρόνου ώσπου έσβησε εντελώς..

4. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ

Ο Χριστόφορος Κολόμβος, υπήρξε ο πρώτος θαλασσοπόρος που έδωσε την πραγματική σημασία στη λέξη "Ωκεανός".

Πριν από αυτόν, οι ναυτικοί αναγκάζονταν να ταξιδεύουν για μήνες κατά μήκος των ακτών από φόβο να ξανοιχτούν στην ανοικτή θάλασσα.

Ο Κολόμβος γεννήθηκε στην Γένοβα το 1450. Δεν υπάρχουν πολλά στοιχεία για την παιδική του ηλικία και τα περισσότερα γεγονότα σχετικά με την ζωή του τα μαθαίνουμε από τα ίδια τα ταξίδια του.

Αφού ξεπέρασε πολλές δυσκολίες, ανέλαβε το καλοκαίρι του 1492 το ταξίδι που τον έκανε διάσημο: Πήγε στα νησιά της Καραϊβικής και επέστρεψε στην Ευρώπη το 1493. Με την ιδέα πως ανακάλυψε τις Ινδίες, αναχωρεί μεταξύ του 1493 και του 1496 προς τα Βόρεια και πλευρίζει στις μικρές Αντίλλες. Στο τρίτο του ταξίδι, (1498-1500) κατάφερε και έφτασε στην καθαυτό Ήπειρο. Στην επιστροφή όμως, οι άποικοι που είχε φέρει μαζί του στις νέες χώρες τον κατηγορούν για τα παθήματα τους και τον ξαναστέλνουν αλυσοδεμένο στην Ισπανία. Οι άρχοντες όμως εκεί τον δικαιώνουν και ανανεώνουν την εμπιστοσύνη τους προς αυτόν.

Το κάλεσμα του Ατλαντικού είναι ισχυρό όμως, ακόμα για τον Κολόμβο.

Αν και κουρασμένος και άρρωστος, ξαναφεύγει στα 1502, πηγαίνει στην Τζαμάικα και βλέπει την Μαρτινίκα προτού ξεκινήσει για τον πορθμό του Παναμά.

Δυστυχώς η αρρώστια του τον υποχρεώνει να επιστρέψει στην Ισπανία, όπου και πεθαίνει στη Βάλλαντονίντ στις 20 Μαΐου του 1506.

5. ΒΑΣΚΟ ΝΤΑ ΓΚΑΜΑ

ο Βάσκο ντα Γκάμα, δεν άνοιξε μόνο το δρόμο της Ινδίας, αλλά αποκάλυψε στους ανθρώπους και την ύπαρξη της πιο σοβαρής τότε ασθένειας στην οποία ήταν εκτεθειμένοι οι ναυτικοί: Του σκορβούτου.

Η αποστολή του, επειδή για πρώτη φορά κράτησε πολλούς μήνες και απομακρύνθηκε αρκετά από τις ακτές, προσβλήθηκε από αυτήν την μάστιγα εναντίον της οποίας η ιατρική της εποχής εκείνης δεν μπορούσε να κάνει τίποτα.

Γεννήθηκε το 1469 από πλούσια και ευγενή οικογένεια της Εστρεμαδούρας και από μικρός προσανατολίστηκε προς την ναυσιπλοΐα. Η πείρα του ήταν μεγάλη, όταν ο βασιλιάς της Πορτογαλίας Ιωάννης 2ος του ανέθεσε να διευθύνει μια αποστολή προς την μακρινή Ινδία.

Η πιο σπουδαία λοιπόν ανακάλυψη του ντε Γκάμα, άρχισε στις 8/7/1497.

Έφτασε στην Καλκούτα, στην ινδική ακτή του Μαλαμπάρ και επέστρεψε στην Λισσαβώνα δυο χρόνια αργότερα.

Στις μακρινές ακτές που εξερευνά ο Ντε Γκάμα εφάρμοσε την τακτική των βασιλέων της Πορτογαλίας, αυτή της Ισχύος και της καταστολής..

Στην αρχή των πρώτων αιματηρών προσπαθειών αποικισμού, δε διστάζει να χρησιμοποιήσει τα όπλα για να αποκαταστήσει εκείνο που πίστευε πως ήταν δικαίωμα του λευκού ανθρώπου επάνω στους ιθαγενείς, ακόμα και με τη σφαγή.

Πέθανε στην πόλη Κοχίν της Ινδίας, στις 11 Σεπτέμβρη του 1524 από τους πυρετούς και την

κούραση.

Αν και μεγάλο μέρος της ζωής του φαίνεται αμφισβητήσιμο σχετικά με τις καλές προθέσεις του, η ανθρωπότητα χρωστά πολλά σε αυτόν τον μεγάλο θαλασσοπόρο που άνοιξε τον δρόμο "των μπαχαρικών" και έδωσε πολλές πληροφορίες για μέρη άγνωστα μέχρι τότε..

6. ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΜΑΓΓΕΛΑΝΟΣ

Ο Μαγγελάνος υπήρξε ο πρώτος που ανέλαβε να πραγματοποιήσει τον γύρο του κόσμου από την θάλασσα. Γεννήθηκε στη βόρειο Πορτογαλία το 1480 και το μεγαλύτερο μέρος της νεότητας του το πέρασε στις παραβέλες. Εκεί έμαθε την ναυτοσύνη. Πολύ γρήγορα ωρίμασε στο μυαλό του ένα σχέδιο για ένα μεγάλο ταξίδι και αν, κατά το ταξίδι του στις Ινδίες, ο Χριστόφορος Κολόμβος σταμάτησε επειδή συνάντησε μια αναπάντεχη ήπειρο, ο Μαγγελάνος δεν θα έκανε το ίδιο..

Στις 20 Σεπτέμβρη του 1519 εγκατέλειψε το λιμάνι του Σαν Λουκά, με στόλο πέντε караβελών και 265 ανδρών.

Διασχίζουν τον Ατλαντικό και αναζητούν κατά μήκος των ακτών της Αμερικής τον "καταραμένο" πορθμό. Τον βρίσκουν και τον περνούν τελικά, σε πείσμα των τυφώνων, των ναυαγίων και των αιματηρών ανταρσιών.

Συνεχίζουν στον Ειρηνικό ωκεανό, τρώγοντας το δέρμα των καλυμμάτων του πλοίου(!) υποφέροντας από δίψα και αρρώστιες. Όταν έφτασαν στις Φιλιππίνες, ο Μαγγελάνος, παρόλο που ήταν άνθρωπος ισορροπημένος και προνοητικός, σκοτώνεται σε μια ανόητη συμπλοκή με τους ιθαγενείς στις 27 Απριλίου του 1521.

Όσοι επέζησαν, μαζεύτηκαν σε ένα πλοίο, παρέκαμψαν το ακρωτήριο της καλής ελπίδας και αποβιβάστηκαν στην Σεβίλλη, όπου κανένας δεν τους αναγνώριζε πλέον! Μετά από τρία χρόνια, από τους 265 περήφανους άνδρες, απέμειναν μόνο 18 εξαθλιωμένοι..

7. ΜΑΡΤΙΝΟΣ ΦΡΟΜΠΙΣΕΡ

Πώς μπορεί να χαρακτηρίσει κάποιος το σχέδιο ενός ναυτικού που θέλησε 50 μόνο χρόνια μετά το εγχείρημα του Μαγγελάνου να ανακαλύψει άλλο πέρασμα μεταξύ Ατλαντικού και Ειρηνικού, από τον παγωμένο δρόμο των Θαλασσών του Βορρά? Τρέλα, τόλμη ή άγνοια?

Ο Άνθρωπος αυτός λεγόταν Μαρτίνος Φρομπισέρ, και γεννήθηκε στο Ντάνκανστερ το 1535.

Νέος είχε ταξιδέψει στην υπηρεσία της βασίλισσας Ελισάβετ κατά μήκος των αφρικανικών και Ισλανδικών ακτών. Σε αυτόν ανήκει και ο έπαινος ότι αναζωογόνησε το ενδιαφέρον της Αγγλίας για την ανακάλυψη νέων θαλάσσιων δρόμων για την Άπω ανατολή.

Από το 1576 έως το 1578 ανέλαβε τρεις αποστολές και αναζητούσε το πέρασμα στα βορειοδυτικά, που κατά την γνώμη του θα οδηγούσε από τις βόρειες ακτές της Αμερικής, στην Ανατολική Ινδία. Τα ταξίδια του

αποτελούν μια αλυσίδα από προσπάθειες, από ναυάγια και τραγωδίες, τα οποία όμως έδωσαν πολυτιμότες πληροφορίες για τις θάλασσες του μεγάλου Βορρά, για τους πάγους που επιπλέουν

στην θάλασσα και για τα παγόβουνα. Ο Φρομπισέρ και οι ναύτες του επιχείρησαν για πρώτη φορά ένα έργο που χρειάστηκε τρεις αιώνες και πολλές γενεές θαλασσοπόρων για να κατακτηθεί. Τελικά, δεν ξέρουμε αν θα κατακτιόταν αν δεν υπήρχαν οι πρωτοπόροι σαν τον Φρομπισερ.

Όταν πέτυχε να απελευθερωθεί από τους πάγους ξαναγύρισε στην Αγγλία, οπού αν και του απονεμήθηκε από την Βασίλισσα τίτλος ευγενείας επέλεξε να συνεχίσει τις υπηρεσίες του στο πολεμικό ναυτικό. Η απλότητα και το θάρρος του παραμένουν υπόδειγμα ναυτικού καθώς και ο θάνατος του που συνέβη στα 1594 σε μια μάχη μπροστά στις γαλλικές ακτές.

8. ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ - ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΤΕ ΜΠΟΥΓΚΑΙΝΒΙΑ

Υπήρξε ένας από τους πρώτους θαλασσοπόρους που διέσχισε τους ωκεανούς, όχι μόνο ως ναυτικός αλλά και ως επιστήμονας.

Γεννήθηκε στο Παρίσι το 1729 και από το 1756 έγινε μέλος της Βασιλικής εταιρείας του Λονδίνου.

Αξιωματικός στο Μόνκαλμ του Καναδά, ονομάζεται πλοίαρχος το 1763 και βάζει γρήγορα σε εφαρμογή το σχέδιο του, να πραγματοποιήσει το γύρο του κόσμου.

Παρά τις σημαντικές δυσκολίες, πετυχαίνει να παρουσιάσει κάποια νέα άποψη για τις θάλασσες. Χάρη σε αυτόν, κάποια θαλάσσια φαινόμενα γίνονται κατανοητά και μάλιστα προβλέψιμα ως ένα βαθμό. Από το 1766 έως και το 1769 συνεχίζει την περιπέτεια του και τις έρευνες του και περνά από τον πορθμό του Μαγγελάνου, τον Ειρηνικό, την Ταϊτή, τα νησιά Σαμόα, την Αυστραλία, την Νέα Γουινέα, τον Ινδικό Ωκεανό και το ακρωτήριο της καλής Ελπίδος.

Ο γύρος του κόσμου τερματίζεται στο Σαιν-Μαλό. Η συνεισφορά του στην ανθρώπινη γνώση είναι αποφασιστική για τον πλούτο αλλά και για την ακρίβεια των πληροφοριών του.

Η επιστροφή του, του επεφύλασσε άσχημες εκπλήξεις, λόγω των αναταραχών εκείνης της εποχής, και από καθαρή τύχη γλίτωσε την λαιμητόμο.

Στην υπόλοιπη ζωή του δεν ασχολήθηκε πάλι με τα ταξίδια και προτίμησε την οικογενειακή γαλήνη του..

9. ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΜΠΑΡΕΝΤΣ

Πέρα από το βόρειο πολικό κύκλο κατά μήκος των βόρειων ακτών της Ευρώπης, εκτείνεται μια μανιασμένη θάλασσα: Η θάλασσα του Μπάρεντς. Το όνομα της, το οφείλει στον άνθρωπο που την ανακάλυψε και μαζί με αυτή και το θάνατο του.

Δεν είναι γνωστό τίποτα για την ζωή του Μπάρεντς, ως την ημέρα που τον εντοπίζουμε να παίρνει μέρος σε μερικές αποστολές που στόχο είχαν να φτάσουν στην Κίνα περνώντας από την Βόρειο Ευρώπη και τη Σιβηρία.

Οι προσπάθειες αυτές, που κλιμακώνονται ανάμεσα στα έτη 1594 και 1597, τον οδηγούν σε διαδοχικές ανακαλύψεις: Του νησιού των Άρκτων, της Σπιτσβέργης, της ανατολικής ακτής της Νέας Ζέμπλιας. Προπαντός πετυχαίνει το πρώτο ξεχειμώνασμα μέσα στην τρομερή νύκτα των βόρειων πολικών θαλασσών. Εξαιρετικός χαρτογράφος, ο Μπάρεντς, αφήνει ακριβή περιγραφή των μεγάλων επιφανειών που

πέρασε και των στεριών που ανακάλυψε.

Τέσσερα χρόνια συνεχούς σχεδόν ναυσιπλοΐας, τον κάνουν έναν από τους διασημότερους πολιτικούς θαλασσοπόρους.

Κατά τις πρώτες του αποστολές συναντά τους πάγους που επιπλέουν και τον υποχρεώνουν σε βιαστικές επιστροφές. Στην τρίτη προσπάθεια του όμως, προχωρεί πολύ μπροστά στις θάλασσες του Βορρά και δεινοπαθεί δέκα μήνες μέσα στους πάγους. Κατά την επιστροφή του, σώζει αρκετούς από τους συντρόφους του και τους οδηγεί στον δρόμο της σωτηρίας. Ο ίδιος, όμως, εξαντλημένος πεθαίνει μέσα στο πλοίο.

Πολλούς αιώνες αργότερα, συνέχισαν άλλοι το έργο του, αλλά με ασύγκριτα τελειότερα τεχνικά μέσα..

Είναι φανερό το ότι δεν έμεινε στην ιστορία των μεγαλύτερων θαλασσοπόρων άδικα, γραμμένο με χρυσά γράμματα το όνομα του Μπάρεντς..

10. ΤΖΕΗΜΣ ΚΟΥΚ

Σε 11 χρόνια ο Τζέημς Κουκ κατόρθωσε να διανύσει 300.000 χλμ περίπου, σχίζοντας κυριολεκτικά όλους τους ωκεανούς του κόσμου, μια απόσταση λίγο μικρότερη από την απόσταση Γης - Σελήνης..

Έτσι, μαζί με τον Κολόμβο και τον Μαγγελάνο, χαρακτηρίζεται ως ο μεγαλύτερος θαλασσοπόρος όλων των εποχών, γιατί το έργο στο οποίο αφιερώθηκε αντιπροσωπεύει ένα μεγάλο επιστημονικό σταθμό της σύγχρονης εποχής.

Χάρη στον Κουκ μάθαμε το σωστό μέτρο στις αναλογίες μεταξύ στην στεριά και την θάλασσα.

Ο Κουκ γεννήθηκε το 1728 από απλοϊκή οικογένεια στο Γιόρκσαϊρ της Αγγλίας. Την ναυτική του σταδιοδρομία ξεκίνησε από ένα πλοίο που μετέφερε κάρβουνα, μέχρι που μπήκε στο βασιλικό ναυτικό.

Οι πλοίαρχοι στα πλοία στα οποία υπηρέτησε, του έδειχναν μεγάλη εκτίμηση, διότι μελετούσε με μεγάλο πάθος ναυτική αστρονομία και μαθηματικά και ήταν πάντα πρόθυμος να βοηθήσει με κάθε τρόπο.

Το βρετανικό ναυτικό προσέχει τα έργα του και τον υποστηρίζει για να αναλάβει και τις επίσημες αποστολές του, την πρώτη στον Ειρηνικό το 1768, την δεύτερη στην Ανταρκτική το 1772 και την τελευταία του, στην οποία έχασε την ζωή του σε μάχη με ιθαγενείς, το 1779 καθώς αναζητούσε το βορειοδυτικό πέρασμα.

11. ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ-ΚΑΙΣΑΡ ΝΤΥΜΟΝ ΝΤ' ΟΥΡΒΙΑ

Αυτός ο κύριος, με το τεράστιο όνομα, πλησίασε πρώτος τις ακτές της απέραντης λευκής ηπείρου, της Ανταρκτικής, σε ένα σημείο που το ονόμασε "Αδελία ΓΗ" Αυτό συνέβη κατά την πρώτη αποστολή του προς τον Νότιο πόλο μεταξύ των ετών 1837-1840.

Για τους επιστήμονες όλου του κόσμου, ο καρπός της αποστολής του υπήρξε σημαντικός γιατί έδωσε νέους υδρογραφικούς χάρτες ενδιαφέρουσες γεωλογικές και ζωολογικές συλλογές και σημαντικό αριθμό φωτογραφιών των τόπων που ανακάλυψε.

Όσο ζούσε, δεν έτυχε μεγάλης αποδοχής διότι οι γνώμες του συγκρούονταν με τις γνώμες των ανθρώπων των γραφείων. Κριτίκαραν τις μετρήσεις του, αμφισβητούσαν τις ανακαλύψεις του και τον κατηγόρησαν για τον θάνατο 16 μελών της αποστολής που

είχαν την ατυχία να πεθάνουν από σκορβούτο.

Γεννήθηκε στις 23/5/1790 στην Νορμανδία. Έγινε αξιωματικός του ναυτικού το 1808 και έλαβε μέρος σε διάφορες αποστολές για θαλάσσιες έρευνες. Το 1826 με την κορβέτα του "Αστρολάβος" αφήνει το λιμάνι της Τουλόν για τον Ειρηνικό, οπού έπειτα από τρία χρόνια σκληρής εργασίας συμβάλει αποφασιστικά στη γνώση του Ωκεανού. Μετά την εκστρατεία του στην Ανταρκτική γίνεται αντιναύαρχος.

Έχασε την ζωή του, τον Μάη του 1842, σε σιδηροδρομικό ατύχημα στο Παρίσι..

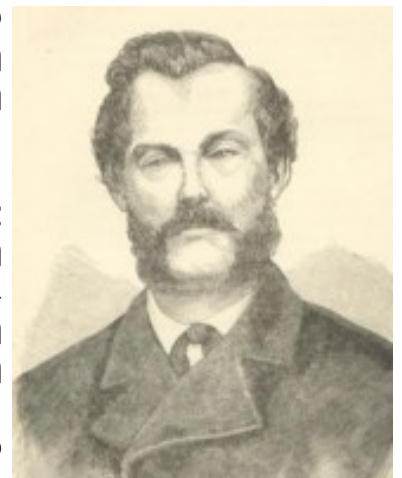
12. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΥΖΟΝ

Ο Τυζόν ήταν φαλαινοθήρας για πάνω από είκοσι χρόνια, μέχρι που χάριν του επιστήμονα Χωλ, ο οποίος του εμπιστεύτηκε την διοίκηση του πλοίου "Polaris" έγινε γνωστός παγκοσμίως για την αποστολή τους στον Βόρειο πόλο.

Η περιπέτεια του είναι πραγματικά παραδειγματική.

Αποδεικνύει πως κάθε άνθρωπος μπορεί, κάτω από το βάρος εξαιρετικά δύσκολων περιστάσεων, να βρει μέσα του την απαραίτητη δύναμη και το σθένος για να ξεπεράσει τον εαυτό του και να πετύχει ένα από τα μεγαλύτερα ανθρώπινα κατορθώματα. Και στην περίπτωση του, βάση των συνθηκών που επικρατούσαν φαίνεται πως επετεύχθη η παραπάνω αξία.

Φεύγει στις 29/7/1871 από την Νέα Υόρκη και επιστρέφει εκεί στο τέλος του Μάιου του 1872 ύστερα από παρέκκλιση έξι μηνών σε έναν όγκο πάγου.

Η οδύσσεια του είναι μια από τις δραματικότερες στιγμές στην κατάκτηση των ωκεανών..

Παρ' όλες τις αντιξοότητες που συνάντησε, με την βοήθεια του μετεωρολόγου Μέγερ, συγκεντρώνει μερικές παρατηρήσεις που συμβάλλουν αποφασιστικά στην πρόοδο των γνώσεων μας για τον Αρκτικό κόσμο.

13. ΦΡΙΝΤΧΟΦ ΝΑΝΣΕΝ

Ο Νάνσεν υπήρξε ένας από τους σπουδαιότερους εξερευνητές όλων των εποχών. Το πέρασμα του από τη Βόρεια πολική περιοχή των πάγων, οι μελέτες του για τα θαλάσσια ρεύματα, η φροντίδα του να στηρίξει την γνώση των ωκεανών επάνω σε επιστημονικά δεδομένα τον κάνουν έναν από τους μεγαλύτερους επιστήμονες της σύγχρονης εποχής. Η πλατειά μόρφωση του και οι προσήλωσή του στις ανθρώπινες αξίες, του επιτρέπουν να καταλάβει πως μόνο η επιστήμη δεν μπορεί να απαντήσει στα θεμελιώδη προβλήματα του ανθρώπου, έτσι αφοσιώθηκε στο ιδεώδες της ειρήνης και της δικαιοσύνης.

Γεννήθηκε στο Όσλο το 1861 και από τότε που μπήκε στο πανεπιστήμιο για να σπουδάσει φυσικές επιστήμες ταξίδεψε στη Νορβηγία, Γροιλανδία και Ισλανδία. Όταν άκουσε το δράμα του Αμερικανικού πλοίου "Ιωάννα", ότι δηλαδή είχε χαθεί στις αρκτικές θάλασσες και μετά από χρόνια ανακάλυψαν τα συντρίμια του να έχουν φτάσει στην Γροιλανδία, γεννήθηκε μέσα του μια μεγάλη ιδέα: "Επειδή υπάρχει παρέκκλιση, μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει τα υποθαλάσσια ρεύματα που την προκαλούν. Και επειδή οι πάγοι κάνουν τον Βόρειο παγωμένο ωκεανό απροσπέλαστο, προτιμότερο είναι αντί να τους σπάσουμε, να τους χρησιμοποιήσουμε ως μεταφορικό μέσο.."

Τούτο το σχέδιο τον ενθουσιάζει και από το 1893 έως το 1896 διευθύνει την εξαιρετική αποστολή του "ΕΜΠΡΟΣ" στους αρκτικούς επιπλέοντες πάγους. Το 1908 διορίζεται καθηγητής της Ωκεανογραφίας στο Όσλο και αφιερώνει την υπόλοιπη ζωή του στην μελέτη των προβλημάτων των αρκτικών θαλασσών, λαμβάνοντας μέρος και σε πολλές αποστολές.

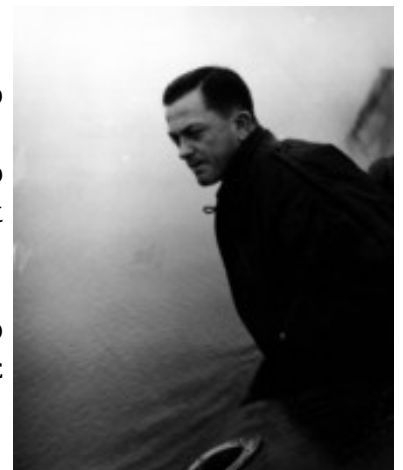
Παράλληλα, ενδιαφέρεται και για τα προβλήματα των πολιτικών εξόριστων, αποδεικνύοντας τις ευαισθησίες του..

Πέθανε στο Όσλο το 1930.

14. ΓΟΥΙΛΙΑΜ ΑΝΤΕΡΣΟΝ

Στον πλοίαρχο Γουίλιαμ Αντερσον ανήκει η τιμή του ότι οδήγησε το πρώτο υποβρύχιο κάτω από τους πάγους του βόρειου πόλου το 1958. Μέχρι τότε δεν ήταν κάτι το ιδιαίτερο, το εγχείρημα όμως που πραγματοποίησε ήταν πολύ σπουδαίο και καταχωρήθηκε στην ιστορία ως πρωτοπόρος.

Ειδική αναφορά οφείλουμε να κάνουμε στο μέσο με το οποίο πραγματοποιήθηκε αυτή η αποστολή και το οποίο ουσιαστικά έδωσε την δόξα στον Γουίλιαμ Αντερσον.

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟ ΝΑΥΤΙΛΟΣ

Οι ανάγκες της επιχείρησης αυτής ήταν ιδιαίτερα απαιτητικές.

Το ατομικό αυτό υποβρύχιο έπρεπε να ταξιδεύει σε βάθος 150 μέτρων, με ταχύτητα 40 χιλιομέτρων την ώρα και με πλήρωμα 116 άτομα. Το υποβρύχιο αυτό, που θα ανέτρεπε τελείως τα δεδομένα της εν καταδύσει πλεύσεως, άρχισε να κατασκευάζεται τον Ιούνιο του 1952 και καθελκύστηκε τον Γενάρη του 1955. Για την εποχή του ήταν φυσικά ότι πιο σύγχρονο.

Ο αντιδραστήρας του χρησιμοποιούσε αργά νετρόνια. Οι διαστάσεις του το έκαναν το πιο χοντρό υποβρύχιο που είχε ποτέ κατασκευαστεί. Η αυτονομία του εν καταδύσει εξακολουθεί να μην είναι επισήμως γνωστή, αλλά μπορεί κανένας να υποθέσει πως η μικρή κάψουλα ουρανίου που χρησιμοποιούσε ως καύσιμη ύλη, του επέτρεπε να κάνει τουλάχιστο τρεις φορές τον γύρο της γης προτού ανέβει στην επιφάνεια..

Η αποστολή που κατάφερε να εκτελέσει το 1957 και 1958 αποκάλυψε στον κόσμο τα χαρίσματα του.

15. ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΑΙ ΖΑΚ ΠΙΚΚΑΡ

Ο Αύγουστος Πικκάρ γεννήθηκε στις 26/2/1884 στο Λουτρώ της Ελβετίας και υπήρξε καθηγητής της φυσικής στην ομόσπονδη πολυτεχνική σχολή και στο ελεύθερο πανεπιστήμιο των Βρυξελλών. Από το 1931 ως το 1932 πραγματοποιεί διάφορες ανόδους με στρατοσφαιρικά μπαλόνια και το 1931 ανεβαίνει με ένα αερόστατο δικής του εμπνεύσεως στο ύψος των 16.000 μέτρων και το 1932 στα 18500 μέτρα! Οι παρατηρήσεις που έκανε τότε τον έκαναν γνωστό σε όλο τον κόσμο, γιατί είχαν μεγάλη επιστημονική αξία.

Κατόπιν, εργάζεται με τον Αϊνστάιν στην τελειοποίηση των οργάνων για την μέτρηση της ραδιοακτινοβολίας.

Το 1946 επαναλαμβάνει τις έρευνες του για τα προβλήματα που έθετε η κάθοδος σε μεγάλα ωκεάνια βάθη. Το 1953 κατεβαίνει με το βαθυσκάφος του σε βάθος 3150 μέτρων. Ώς το θάνατο του, το 1962, είναι αφοσιωμένος στην κατασκευή του μεσοσκάφους το οποίο υπήρξε

ο πόλος έλξης στην Ελβετική εθνική έκθεση του 1964.

Γιός του Αυγούστου Πικκάρ, ο **Ζακ Πικκάρ**, διπλωματούχος των οικονομικών επιστημών, ενδιαφέρεται με πάθος για τις εργασίες του πατέρα του ο οποίος τον έχει μυθήσει στα μυστικά των υποβρυχίων καταδύσεων. Μαζί δοκίμασαν σιγά σιγά τις δυνατότητες του βαθυσκάφους, που οδήγησε τον Ζακ στο μεγαλύτερο βάθος του Ειρηνικού Ωκεανού (10.907μ) κοντά στις Φιλιππίνες. Έτσι, πραγματοποίησε ένα πολύ παλιό όνειρο και πήρε την θέση του ανάμεσα στους μεγάλους πρωτοπόρους της υποβρυχίας εξερεύνησης.

16. ΖΑΚ ΎΒ ΚΟΥΣΤΩ

Ποιος δεν γνωρίζει τον Ζακ Ύβ Κουστώ?

Ο Κουστώ έκανε την κατάκτηση του υποβρύχιου κόσμου έναν από τους σκοπούς της σημερινής ανθρώπινης δραστηριότητας. Με το θάρρος και την ορμητικότητα του, αλλά και με την στήριξη κυβερνήσεων και οργανισμών φανέρωσε την ύπαρξη μιας νέας ηπείρου, της μόνης που θα μπορούσε να προσφέρει λύση στα αυριανά μας προβλήματα. Οπαδός της τεχνολογίας, αναζήτησε να την ερευνήσει και να την θέσει στην υπηρεσία των ανθρώπων.

Γεννήθηκε στις 11 Ιουνίου του 1910 στο Σαιντ Αντρέ ντε Κουμπζάκ και αποφοίτησε από την ναυτική σχολή το 1930.

Μεταξύ των ετών 1942 και 1944 κατορθώνει και κάνει πράξη το αυτόνομο σκάφανδρο με πεπιεσμένο αέρα. Ιδρύει δε, μαζί με τον διοικητή Ταγιέ, την "Ομάδα υποθαλασσιών μελετών και ερευνών" του Εθνικού ναυτικού.

Το 1948 συμμετέχει στην ομάδα που κατασκεύασε το βαθυσκάφος του Αυγούστου Πικκάρ και παίρνει τα πρώτα υποθαλάσσια φιλμ. Το 1956 του απονέμεται ο "Χρυσός Φοίνικας" του φεστιβάλ των Καννών και το αμερικανικό Όσκαρ για την ταινία " Ο κόσμος της Σιωπής" .

Παράλληλα, έχει και εμπορικές δραστηριότητες οι οποίες του αποφέρουν τεράστια περιουσία.

Το 1957 διορίζεται διευθυντής του ωκεανογραφικού μουσείου του Μονακό. Θέλοντας παράλληλα να ωθήσει περισσότερο την εξερεύνηση του βάθους δημιουργεί δυο οργανισμούς.

Το κέντρο Προηγμένων Θαλασσιών Μελετών και τις Γαλλικές Ωκεανογραφικές Λέσχες, οι οποίες του επιτρέψανε να αποκτήσει πολλές ζωντανές εμπειρίες εν καταδύσει και να κατασκευάσει πολλά υποβρύχια μηχανήματα με προορισμό να μπορούν να φτάσουν σε μεγάλα βάθη.

Μετά το 1967 αναλαμβάνει να πραγματοποιήσει με το ωκεανογραφικό του πλοίο "Καλυψώ" το γύρο του κόσμου και κατά την διάρκεια του γυρίζει για την τηλεόραση πολυάριθμες ταινίες σχετικές με την υποθαλάσσια ζωή.

Τα ταξίδια του τον φέρνουν αρκετές φορές και στην Ελλάδα, όπου πραγματοποιεί έρευνες για αρχαία ναυάγια και όχι μόνο, και αποκαλύπτει πολλά από τα μυστικά των Ελληνικών βυθών καθώς και είναι ορατό το ενδιαφέρον του για τις Ελληνικές αρχαιότητες.

Μάλιστα τα μουσείο του Μονακό εμπλουτίζεται και με ανάλογα ευρήματα..

Ο Κουστώ έφυγε από την ζωή στις 25/6/1997 αφήνοντας πραγματικά τεράστιο έργο πίσω του.

Δείτε το άρθρο στην ψηφιακή μας βιβλιοθήκη

